

Μέσα μαζικής ενημέρωσης και ισότητα των δύο φύλων

της Ιωάννας Μαγγανάρα

Κάθε χρόνο το Συμβούλιο της Ευρώπης θέτει μια προτεραιότητα γύρω από το γυναικείο θέμα. Για το 1983 είχε θέσει τον ρόλο των μέσων μαζικής ενημέρωσης στην προώθηση της ισότητας. Για την υλοποίηση των στόχων αυτού υιοθέτησε μεταξύ άλλων και την ιδέα ενός σεμιναρίου.

Το σεμινάριο έλαβε χώρα μεταξύ 21-23 Ιουνίου στο Στρασβούργο και οργανώθηκε από την Επιτροπή για την ισότητα των δύο φύλων και από την Διευθύνουσα επιτροπή για τα μαζικά μέσα κοινωνικής του ΣΤΕ.

Συμμετείχαν τα μέλη των επιτροπών, εμπειρογνώμονες γύρω από τα θέματα αυτά, αντιπρόσωποι ορισμένων διεθνών οργανισμών όπως το Διεθνές Γραφείο Εργασίας, ή UNESCO, οι ευρωπαϊκές κοινότητες.

Το σεμινάριο εξήτασε τρία θέματα:

α) Το ρόλο των μέσων μαζικής ενημέρωσης σαν φορέων κοινωνικής αλλαγής.

β) Την πολιτική προσωπικού στα μέσα μαζικής ενημέρωσης και την ισότητα των δυο φύλων.

γ) Το διαφημιστικό μήνυμα και την ισότητα των δύο φύλων.

Το σεμινάριο κατέληξε στα εξής συμπεράσματα:

– Η επίτευξη της ισότητας τόσο θεωρητικά όσο και στην πράξη παραμένει ένας στόχος και όχι μια διαδικασία που έχει φτάσει στο τέρμα της.

– Ο ρόλος των μέσων μαζικής ενημέρωσης στη διαμόρφωση των στάσεων και αξιών μιας κοινωνίας είναι τόσο βασικός ώστε θα πρέπει ν' αποτελούν τα μέσα αυτά βασικό τμήμα κάθε πρακτικής που στοχεύει στην ισότητα.

– Η δράση είναι απαραίτητη για να υπερπηδηθούν τα εμπόδια που είναι η αιτία των διακρίσεων με βάση το φύλο.

– Τα εμπόδια αυτά διακρίνονται κατά μεγάλο ποσοστό στα στερεότυπα των φύλων τα οποία καθοδηγούν την ανθρώπινη συμπεριφορά.

Το σεμινάριο υιοθέτησε μια σύσταση για την ισότητα των γυναικών και των αντρών στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

Η σύσταση αυτή η οποία υπήρξε το αποτέλεσμα των εργασιών του σεμιναρίου υιοθετήθηκε από την επιτροπή υπουργών του Σ της Ε στις 25 Σεπτ. 1984.

Στο προοίμιο της σύστασης αυτής γίνεται αναφορά στην αρχή η οποία εμπεριέχεται στη Σύμβαση των Ηνωμ. Εθνών για την κατάργηση των διακρίσεων κατά των γυναικών η οποία υπογραμμίζει ότι η προώθηση της ισότητας προϋποθέτει απαραίτητα την τροποποίηση των κοινωνικοπολιτικών μοντέλων συμπεριφοράς.

Η τροποποίηση αυτή είναι απαραίτητη προκειμένου να καταργη-

θούν οι προκαταλήψεις και οι παραδοσιακές συμπεριφορές που στηρίζονται στηνκατωτερότητα ή ανωτερότητα του ενός εκ των δύο φύλων ή στους στερεότυπους ρόλους των δύο φύλων.

Επίσης αναγνωρίζεται ότι τα μέσα μαζικής ενημέρωσης παίζουν σημαντικό ρόλο στην διαμόρφωση των στάσεων και αξιών μιας κοινωνίας και επομένως προσφέρουν μεγάλες δυνατότητες σαν φορείς κοινωνικής αλλαγής.

Τονίζονται οι αρχές της ελευθερίας και της ελεύθερης διακίνησης πληροφοριών οι οποίες επιτρέπουν τόσο στους άντρες όσο και στις γυναίκες την βελτίωση των ικανοτήτων τους για κατανόηση και για ανταλλαγή απόψεων γύρω από θέματα πολιτικά, κοινωνικά, οικονομικά, πολιτιστικά.

Υπογραμμίζεται επίσης η αυτονομία και η ανεξαρτησία των μέσων μαζικής ενημέρωσης από τις κυβερνήσεις ειδικότερα όσον αφορά το περιεχόμενο των προγραμμάτων τους.

Στο διατακτικό της σύστασης αναφέρονται τα ακόλουθα μέσα τα οποία θα πρέπει να υιοθετήσουν οι κυβερνήσεις.

– Να θέσουν υπ' όψη των υπεύθυνων των μέσων μαζικής ενημέρωσης όλα τα μέτρα που έχουν ληφθεί από τις κρατικές αρχές και σε αρνητικές περιπτώσεις από διακυβερνητικές οργανώσεις για την προώθηση της ισότητας.

- Να προωθήσουν ερευνητικές δραστηριότητες σχετικά με τις προτιμήσεις και την ικανοποίηση του κοινού από πληροφοριακά προγράμματα με κριτήριο το φύλο, την ηλικία, το εκλαϊκευτικό επίπεδο κλπ.

- Να προωθήσουν ερευνητικές δραστηριότητες με στόχο την αξιολόγηση της επίδρασης που ασκούν ορισμένα προγράμματα που προβάλλουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης από την άποψη των προκαταλήψεων που συνδέονται με το φύλο.

- Να προωθήσουν έρευνες σχετικά με τον τρόπο επιλογής, την αντίληψη και κατανόηση των μηνυμάτων που προβάλλουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και σχετικά με την καταλληλότητα της γλώσσας (συναισθηματικής και λογικής) που χρησιμοποιούν

τα μηνύματα αυτά.

- Να προωθήσουν προγράμματα λαϊκής επιμόρφωσης δια μέσου των μέσων μαζικής ενημέρωσης που ν' απευθύνονται σε κατηγορίες πληθυσμού που βρίσκονται στο περιθώριο της δημόσιας ζωής όπως μετανάστριες, γυναίκες αγρότισσες κλπ.

- Να ενθαρρύνουν την υιοθέτηση από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης προγραμμάτων θετικής δράσης που θα επιτρέψουν την βελτίωση της θέσης των γυναικών ειδικότερα στο επίπεδο λήψης αποφάσεων και στις τεχνικές υπηρεσίες.

- Να διευκολύνουν την επιμόρφωση των γυναικών στις καινούριες τεχνολογίες που αφορούν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

- Να παρακολουθούν την εφαρμογή της αρχής της ισότητας στις προσλήψεις, προαγωγές, αμοιβές, επιμόρφωση και γενικότερα στις συνθήκες εργασίας τα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

- Να ενθαρρύνουν την ίση συμμετοχή γυναικών στα όργανα ελέγχου και διοίκησης των μέσων μαζικής ενημέρωσης.

- Να διασφαλίσουν την αξιοπρέπεια της γυναίκας στις κυβερνητικές καμπάνιες που γίνονται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης. Ειδικότερα να διασφαλίσουν ότι οι σχέσεις μεταξύ αντρών και γυναικών παρουσιάζονται όπως είναι στην πραγματικότητα, απαλλαγμένες από κάθε στερέοτυπο.

- Να ευαισθητοποιήσουν τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και το κοινό στα προβλήματα ισότητας.